

Список літератури: 1. *Бутинець Ф.Ф.* Бухгалтерський облік: облікова політика і план рахунків, стандарти і кореспонденція рахунків, звітність: навчальний посібник / Ф.Ф.Бутинець, Н.М.Малюга. – Житомир: ПП «Рута», 2001. – 512 с. 2. *Прохар Н.В.* Облік доходів, витрат і фінансових результатів: проблеми теорії та практики: [монографія] / Н.В. Прохар, Ю.О. Ночовна. – Полтава: РВВ ПУЕТ, 2011. – 257с. 3. П(С)БО 3 «Звіт про фінансові результати», затверджено Наказом Міністерства України від 31.03.99 р. № 87 (зі змінами і доповненнями) // Все про бухгалтерський облік. – № 37 (спецвипуск 64) – 2001. – 64 с. 4. П(С)БО 15 «Дохід», затверджено наказом Міністерства України від 29.11.99 р. № 290 (зі змінами і доповненнями) // Все про бухгалтерський облік. – № 37 (спецвипуск) – 2001. – 64 с. 5. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку / Уклад. В. Кузнецов. – Х.: Фактор, 2009. – 416 с.

Bibliography (transliterated): 1. *Butynets' F.F.* Bukhhalters'kyu oblik: oblikova polityka i plan rakhunkiv, standarty i korespondentsiya rakhunkiv, zvitnist': navchal'nyy posibnyk / F.F.Butynets', N.M. Malyuha. – Zhytomyr: PP «Ruta», 2001. – 512 s. 2. *Prokhar N.V.* Oblik dokhodiv, vytrat i finansovykh rezul'tativ: problemy teorii ta praktyky: [monohrafiya] / N.V. Prokhar, Yu.O. Nochovna. – Poltava: RVV PUET, 2011. – 257s. 3. P(S)BO 3 „Zvit pro finansovi rezul'taty”, zatverdzheno Nakazom Minfinu Ukrayiny vid 31.03.99 r. № 87 (zi zminamy i dopovnennamy) // Vse pro bukhalters'kyu oblik. – № 37 (spetsvypusk 64) – 2001. – 64 s. 4. P(S)BO 15 „Dokhid”, zatverdzheno nakazom Minfinu Ukrayiny vid 29.11.99 r. № 290 (zi zminamy i dopovnennamy) // Vse pro bukhalters'kyu oblik. – № 37 (spetsvypusk) – 2001. – 64 s. 5. Polozhennya (standarty) bukhalters'koho obliku / Uklad. V.Kuznyetsov. – Kharkov: Faktor, 2009. – 416 s.

Надійшла (received) 05.03.2014.

УДК 37.072

П.В. БРІНЬ, канд. економ. наук, доц., НТУ «ХПІ»;

Г.В. МУШИНСЬКА, студент, НТУ «ХПІ»

УПРАВЛІННЯ МІЖНАРОДНИМИ ПРОЕКТАМИ У ВНЗ УКРАЇНИ

У статті розглядається міжнародна проектна діяльність у вищих навчальних закладах України. Досліджуються її становлення та розвиток впродовж часу, розглядаються особливості та виділяються загальні тенденції. Показано, що стихійне впровадження такого роду інновацій лише погіршує стан системи вищої освіти в цілому через актуалізацію різних ризиків. Пропонуються шляхи вирішення проблем в управлінні міжнародними проектами у вищих навчальних закладах України.

Ключові слова: вища освіта, глобалізація, інтеграція, інтернаціоналізація, міжнародний проект, проектна діяльність.

Актуальність дослідження полягає у тому, що необхідним етапом розвитку вищих навчальних закладів є інтернаціоналізація, яка реалізується через міжнародні проекти. Глобалізація економіки призвела до необхідності розвитку міжнародного ринку освітніх послуг. Інноваційна проектна

© П.В. Брінь, Г.В. Мушинська, 2014

діяльність виступає як відповідь на об'єктивний запит часу та тих вимог, які висувуються сьогодні до системи вищої освіти та до університету.

Метою статті є аналіз та дослідження міжнародної проектної діяльності у ВНЗ на території України, виявлення загальних тенденцій та запропонування шляхів подолання труднощів.

Виклад основного матеріалу. Після розпаду СРСР у часи економіки з перехідним характером система вищої освіти зустрілася із новими викликами, серед яких були помітні розбіжності між очікуваннями зацікавлених сторін (викладачів, випускників, промислового сектору) та реальністю ринкової економіки. Багато технічних університетів почали пропонувати нові нетипові для них спеціальності, серед яких довгий час були популярні бізнес і право. Окрім відкриття нових спеціальностей, з'явилася тенденція до вивчення іноземних мов, які перестали бути прерогативою майбутніх перекладачів та вчителів іноземної мови; колишній Радянський Союз почали відвідувати зарубіжні викладачі. У цей період спостерігається активізація стажування викладачів та студентів, професійні обміни, якому сприяли іноземні посольства (самими активними були США, Франція, Німеччина, Великобританія, Канада) та культурно-освітні посередники – такі як Американські Ради з міжнародної освіти, DAAD – Німецька служба академічних обмінів, Британська Рада, Альянс Франсез.

Широкий розвиток діяльності потребував координації на університетському рівні. Саме тому в різних університетах по всій Україні були створені відділи міжнародної співпраці, а нагляд за ними було закріплено за проректорами. Ще не існувало жодної процедури реалізації основної діяльності, тому кожен міжнародний контракт та будь-яка ініціатива у цій області були в нагоді. Новий Закон України про Освіту 1996 визнав інтеграцію вищої освіти України до міжнародного академічного суспільства головним пріоритетом. У середині 90-х проекти Темпус (фінансовані ЄС) та Проекти співробітництва університету (фінансовані США) були спрямовані на «розвиток керівництва та управління в університетах, відновлення старих навчальних планів та розробку нових курсів та програм, професійний розвиток викладачів». У 2005 році національний уряд підписав Болонську Декларацію, плануючи інтеграцію у політичне, соціальне та культурне європейське суспільство через відновлення та реформацію вищої освіти. Стратегічні цілі, висунуті Міністерством Освіти та Науки України для сектору вищої освіти, включили впровадження програм для просування талановитої молоді, сприянню їх академічного розвитку та плануванню кар'єри. В умовах демографічної кризи, глобалізації, швидкого технологічного розвитку та виникнення економіки знань, Україна як активний учасник Болонського процесу визнала широку оновлену місію вищої освіти. На шляху модернізації, інтернаціоналізації та інтеграції до європейського суспільства вищої освіти

перед Україною поставали багато змін, які треба було приймати. Але, не зважаючи на певний успіх запровадження Болонського процесу, залишилось декілька недоліків. Оскільки цей процес є низхідним, роль топ-менеджерів університетів полягала у тому, щоб повідомити про важливість, пріоритети, цілі, наслідки та винагородження усім зацікавленим особам. Більшість навчальних закладів обмежилась лише випуском брошур про Болонський процес. Більш того, дуже часто зусилля з інтеграції до ЄС на національному рівні залишаються лише висловленнями, що не мають за собою певних дій та практичних реформ.

У сучасному світі для того, щоб отримати корпоративні партнерства, навчальні заклади мають продемонструвати свою зацікавленість у використанні новітніх технологій. Сектор бізнесу привертає увагу до зусиль закладів не відставати від прогресу та бачить у таких ВНЗ надійних партнерів. Зараз фокус в усьому світі зміщується від запам'ятовування знань до процесу їх збору, аналізу та застосування. Ці зміни вимагають переосмислення методів навчання, таких як перехід на Проектне навчання в "перевернутих класах", де знання отримуються вдома, а застосовуються під час занять, впровадження електронного навчання, ширше використання відеоматеріалів, гнучкість – тобто вміння обирати саме той метод, який працює краще, а також спільне онлайн навчання з іншими вузами.

У результаті впровадження міжнародних проектів в Україні було засновано Американсько-Український Бізнес Центр, Україно-Французький Центр та Центр «Перспектива», які зараз грають важливу роль у міжнародній співпраці ВНЗ з академічними закладами та іноземними підприємствами. На сьогоднішній день ці центри приймають участь у реалізації проектів Темпус, пов'язаних з організацією проектно-фінансової студії, де студенти, викладачі та представники бізнесу зможуть розробити дійсні проекти по заявкам різних компаній.

Програма Темпус вважається одним з головних інструментів інтернаціоналізації завдяки її внеску до реформації університетів через надання фінансової, методологічної та експертної підтримки. Україна приєдналася до програми Темпус у 1993 році. На той період програма Темпус мала спрямованість на удосконалення управління закладами освіти, оновлення або розробку нових навчальних програм та підвищення кваліфікації викладачів. Українські вищі навчальні заклади брали активну участь у проектах Темпус із самого початку. Зараз проекти Темпус здійснюються майже в усіх регіонах України. За цей час українські університети продемонстрували відданість реформам та стійкий інтерес до розвитку освітньої галузі, до запровадження новітніх підходів в освіті.

У межах програми Темпус I, II, III з 1993 по 2006 роки за участі партнерів з України було профінансовано біля 300 проектів Темпус загальним бюджетом у 53,6 млн євро. За результатами чотирьох конкурсів

програми Темпус IV реалізується в Україні 38 проектів:

- 1-й конкурс програми Темпус IV (2008) із 76 відібраних проектів – 12 проектів за участі партнерів з України;
- 2-й конкурс програми Темпус IV (2009) із 69 відібраних проектів – 12 проектів за участі партнерів з України;
- 3-й конкурс програми Темпус IV (2009) із 64 відібраних проектів – 5 проектів за участі партнерів з України;
- 4-й конкурс програми Темпус IV (2010) із 63 відібраних проектів – 9 проектів за участі партнерів з України;
- 5-й конкурс програми Темпус IV: із 108 відібраних проектів – 23 за участі партнерів з України;
- 6-й конкурс програми Темпус IV: із 171 відібраних проектів – 33 за участі партнерів з України: див рис. 1, рис. 2.

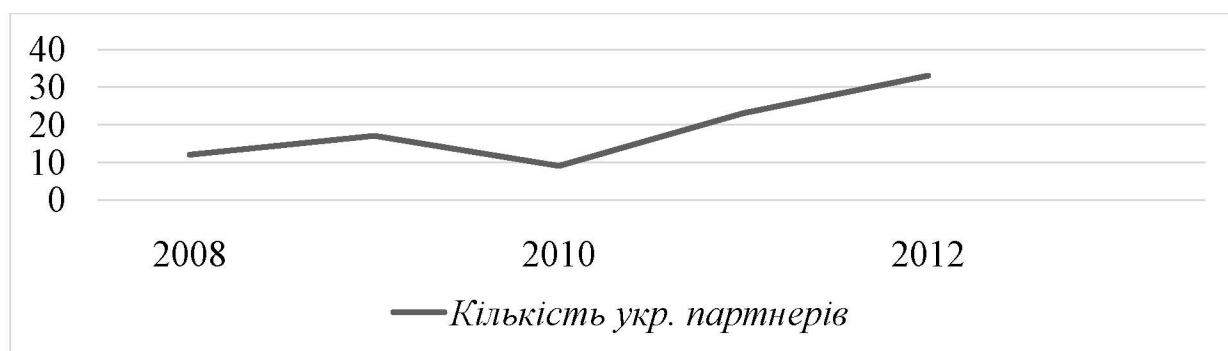

Рис. 1 – Участь партнерів з України у програмах Темпус (2008-2012)

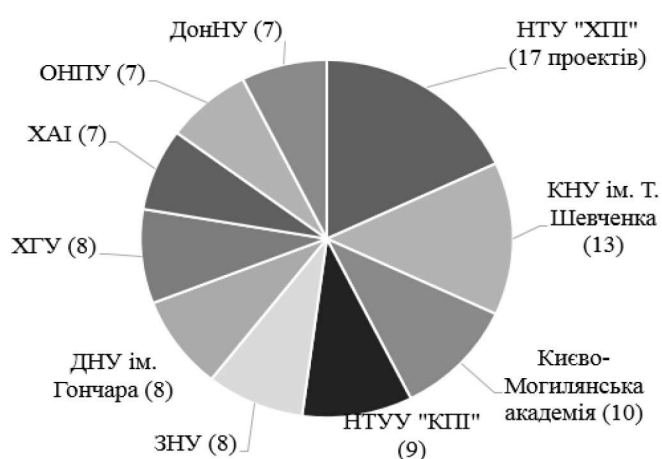

Рис. 2 – Вищі навчальні заклади з найбільшим показником участі у проектах Темпус з I по III (1990-2006)

Варто відмітити, що багато з положень міжнародних заходів у цих програмах досі не були впроваджені, особливо ті, що несуть фінансову складову (а саме розвиток механізмів формування національних фондів,

стипендій, та інших ресурсів для підтримки Болонського процесу). Це пояснюється фінансовими обмеженнями бюджету, частою зміною керівництва Міністерства через зміну державного уряду (2005, 2007, 2010), бюрократичними перешкодами в оперативній взаємодії відділів у Міністерстві та між міністерствами, опір структур, які мають бути реорганізовані.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Аналіз сучасного стану міжнародної діяльності ВНЗ України показує, що найбільш серйозна проблемою є відсутність ефективної системи управління.

Система підготовки до роботи в міжнародних проектах на методичному рівні може включати в себе кілька блоків: культурологічний, що припускає загальне ознайомлення з культурою тієї чи іншої країни – потенційного проектного партнера, з особливостями міжкультурної комунікації та паралельне формування діалогічної установки у свідомості аудиторії; власне, методичний – спрямований на навчання навичкам організації та проведення конференцій і семінарів міжнародного характеру, що мають певну специфіку; проектно-менеджерський блок, націлений на роз'яснення основ проектного менеджменту, загальних правил розробки та реалізації міжнародного освітнього проекту, критеріїв оцінки його ефективності; власне економічний, спрямований на навчання навичкам складання бюджетів грантів, специфіці фінансових операцій в рамках грантів Європейського союзу та інших міжнародних об'єднань та організацій. У сучасних умовах розвитку інноваційних процесів в просторі сучасного ВНЗ такий вид підготовки стає невід'ємною умовою розвитку особистості з метою адаптації в професійному співтоваристві, що змінюється.

Сучасний університет зараз характеризується як освітня та наукова система, що розвивається. Вона має багаті внутрішні інноваційні потенціали, які реалізуються за певних умов. Акцентування уваги саме на інноваційному виді діяльності потребує від учасників міжнародного проекту володіння новими навичками. Стихійне впровадження такого роду інновацій лише погіршує стан системи вищої освіти в цілому через актуалізацію різних ризиків. Розуміння цього факту призводить до думки про необхідність всебічного аналізу процесів, які відбуваються у проектній діяльності сучасного ВНЗ, їх дослідженню на рівні як змісту так і структури, що не може не призвести до ідеї створення методичної системи підготовки професорсько-викладацького складу з метою участі у міжнародно-проектній діяльності.

Список літератури. 1. Рыжкова И.В. Международный проект как инновационная форма деятельности современного университета / И.В. Рыжкова // Инновации в образовании. – 2008. – № 12. – С. 63-77. 2. Проекти Темпус в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.tempus.org.ua/uk/tempus/proekty-tempus-v-ukraini-2000->

2008.html. – Дата звертання : 25 березня 2014. **3.** Changing Higher Education Institutions in Societies in Transaction. In-depth Study Report [Електронний ресурс] / Christina Armutlieva // Звіт. – 2014. – Режим доступу: <http://www.lamanche-tempus.eu/index/page/179>. – Дата звертання: 25 березня 2014. **4.** *Kälvermark T.* National Policies for Internationalisation of Higher Education in Europe / *T. Kälvermark, M. C. Van Der Wende*. – Stockholm: National Agency for Higher Education, 1997. – P. 266. **5.** *Yuryeva I.* Internationalisation of Higher Education in Ukraine. – Kassel university press GmbH, 2011. – T. 11.

Bibliography (transliterated): **1.** *Ryizhkova I.V.* Mezhdunarodnyiy proekt kak innovatsionnaya forma deyatel'nosti sovremennogo universiteta. I.V. Ryizhkova. Innovatsii v obrazovanii. – 2008. – № 12. – S. 63-77. **2.** Proekty Tempus v Ukraini [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.tempus.org.ua/uk/tempus/proekty-tempus-v-ukraini-2000-2008.html>. – Data zvertannya: 25 bereznya 2014. **3.** Changing Higher Education Institutions in Societies in Transaction. In-depth Study Report [Elektronnyy resurs]. Christina Armutlieva. Zvit. – 2014. – Rezhym dostupu: <http://www.lamanche-tempus.eu/index/page/179>. – Data zvertannya: 25 bereznya 2014. **4.** *Kälvermark T., and M.C. Van Der Wende.* National Policies for Internationalisation of Higher Education in Europe. Stockholm: National Agency for Higher Education, 1997. Print. **5.** *Yuryeva Irina.* Internationalisation of Higher Education in Ukraine. Vol. 11. Kassel university press GmbH, 2011. Print.

Надійшла (received) 03.04.2014.

УДК 658/650.12.32

К.С. ДУБОВИК, студент, НТУ «ХПІ»

ІНВЕСТИЦІЇ – ОСНОВНЕ ДЖЕРЕЛО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МОЛОЧНОЇ ГАЛУЗІ В УКРАЇНІ

У статті проаналізовано стан, проблеми і тенденції розвитку молочної промисловості України: ситуацію в секторі молочного тваринництва, джерела забезпечення сировиною, виробництво молока та молокопродуктів, динаміка обсягів експорту та імпорту, висвітлено переваги розвитку молочної галузі для всієї харчової промисловості України. Розглянуто стан інвестування молочної промисловості на фоні інвестиційних процесів в державі та досліджено їх вплив на економічний розвиток молочної галузі.

Ключові слова: молочна промисловість, молочний ринок, молочна сировина, молокопереробні підприємства, постачальники, конкуренти, прямі інвестиції, капітальні інвестиції.

Вступ. Забезпечення населення України високоякісними продуктами харчування, розширення їх асортименту та зниження продовольчої залежності від імпорту – проблема, яка в останні роки набуває все більшої актуальності. Тому забезпечення зростання обсягів виробництва молока й молокопродуктів, як однієї із цінних та корисних груп продуктів харчу-

© К.С. Дубовик, 2014